

LIETUVOS RESPUBLIKOS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2016 M. BALANDŽIO 13 D. NUTARIMO NR. 364 „DĖL UŽ ANTRINĖS TEISINĖS PAGALBOS TEIKIMĄ, KOORDINAVIMĄ IR MEDIACIJĄ MOKAMO UŽMOKESČIO DYDŽIŲ IR MOKĖJIMO TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO“ PROJEKTO DERINIMO PAŽYMA

Nr.	Institucijos pavadinimas (rašto data ir Nr.)	Pasiūlymai ir pastabos	Įvertinimas
1.	Lietuvos advokatūros 2022-03-28 raštas Nr. 204	<p>Teisės akto projektu siūloma sureguliuoti sutartinius santykius, t. y. vienašališkai nustatyti sutarties netinkamo vykdymo pasekmes – nemokėti advokatui atlygio arba jį sumažinti, jei advokatas nesilaiko dvišalės sutarties sudarytos su Tarnyba sąlygų. Tokia siūloma priemonė savo tikslu (atlyginti kitai sutarties šaliai už sutarties nevykdymą ar netinkamą vykdymą) ir kilme (sutartinė atsakomybė) atitinka CK 6.258 straipsnio 1 d. numatytą netesybų sąvoką – įstatymai ar sutartis gali nustatyti, kad už prievolės neįvykdymą ar netinkamą įvykdymą kaltoji šalis privalo sumokėti netesybas (baudą, delspinigius). Minėta teisės norma, netesybas už sutarties nevykdymą ar netinkamą vykdymą leidžia nustatyti tik įstatymu arba pačia sutartimi. Nors vadovaujantis Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatyme 6 straipsnio 2 punktu, Vyriausybė nustato už antrinę teisinę pagalbą ir mediaciją mokamo užmokesčio dydį ir jo mokėjimo taisykles, manytina, kad, CK 6.258 straipsnio kontekste, netesybų dydį ir sąlygas tikslingiau būtų nustatyti sutartimis, sudaromomis su advokatais, o ne Vyriausybės nutarimu.</p> <p>LAT praktikos apžvalgoje dėl netesybas ir palūkanas reglamentuojančių teisės normų taikymo, išaiškinta, kad „<...> kasacinio teismo jurisprudencijoje, netesybos yra nukreiptos į minimalių kreditoriaus nuostolių atlyginimą ir negali būti kreditoriaus pasipelnymo šaltinis bei negali leisti nukentėjusiai šaliai piktnaudžiauti savo teise bei nepagrįstai praturtėti kitos šalies sąskaita <...>“ Pažymėtina, kad daugumos advokatų užmokestis už suteiktą antrinę teisinę pagalbą nėra fiksuotas.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo 6 straipsnio 2 punkte numatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė <u>nustato už antrinę teisinę pagalbą ir mediaciją mokamo užmokesčio dydį ir jo mokėjimo taisykles.</u></p> <p>Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2015 m. liepos 9 d. nutarime, be kita ko, pažymėta, kad <u>įstatymų leidėjas turi plačią diskreciją pasirinkti viešosiomis lėšomis finansuojamos teisinės pagalbos organizavimo, teikimo ir finansavimo modelį. Antrinę teisinę pagalbą teikiantys advokatai, pasirašydami sutartį dėl nuolatinės antrinės teisinės pagalbos teikimo, sutinka, kad jiems bus mokamas Vyriausybės nustatyto dydžio užmokestis pagal Vyriausybės nustatytas taisykles.</u></p> <p>Advokatų ir Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnybos <u>sutartis kildinama iš viešosios teisės norminių teisės aktu</u> – Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymo bei Vyriausybės nutarimo, viena iš sutarties šalių yra valstybės institucija, o <u>pati sutartis yra valstybės viešosios funkcijos vykdymo išraiška</u> (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. vasario 14 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-21/2013).</p> <p>Už antrinės teisinės pagalbos teikimą, koordinavimą ir mediaciją mokamo užmokesčio dydžių ir mokėjimo taisyklėse <u>ir šiuo metu yra įtvirtinti atvejai, kai dėl pareigų nevykdymo yra mažinamas užmokestis</u> (4 ir 13 p.).</p> <p>Sistemiškai vertinant esamą teisinį reguliavimą ir teismų</p>

	<p>Kiekvienu atskiru atveju advokato užmokestis apskaičiuojamas pagal faktinį pagalbos teikimo laiką, o ir valstybės patirtų antrinės teisinės pagalbos išlaidų suma, kiekvienu atveju gali skirtis, todėl tikėtina situacija, kai 15 proc. dydžio netesybos (bauda), skaičiuojama nuo advokato užmokesčio, kai kuriais atvejais gali būti didesnė nei minimalūs kreditoriaus (valstybės) patirti nuostoliai.</p>	<p>praktiką bei atsižvelgiat į tai, kad Vyriausybei suteikti įgaliojimai nustatyti užmokesčio mokėjimo taisykles, atitinkamai ir užmokesčio mažinimo klausimas patenka į Vyriausybės kompetenciją.</p> <p>15 proc. užmokesčio mažinimas būtų proporcingas ir racionalus siekiant tikslo – užtikrinti efektyvią antrinę teisinę pagalbą gyventojams.</p>
--	---	---